

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Λατρεία της θρησκείας:

Στη δεύτερη ενότητα [19] όπου ο Κρητικός με μια πρόληψη στην αφήγησή του περνά στον παράδεισο τη στιγμή της δευτέρας παρουσίας και αναζητά την αγαπημένη του. Η αφήγηση του Κρητικού μας παραπέμπει αφενός σε εκκλησιαστικά κείμενα απ' όπου και αντλεί στοιχεία για τη Δευτέρα παρουσία του Κυρίου (στίχος 5: «Λάλησε, Σάλπιγγα!», στίχος 7: αναφορά στην Κοιλιάδα Ιωσαφάτ, που ταυτίζεται στις δοξασίες Ιουδαίων, χριστιανών και μωαμεθανών με το θέατρο της παγκόσμιας Τελικής Κρίσης) και αφετέρου αποδεικνύει την πίστη του ποιητή στη θρησκευτική μας παράδοση.

Λατρεία της γυναίκας:

Ο Σολωμός θέλοντας να δείξει την ένταση των πειρασμών που δοκίμαζαν την ψυχική δύναμη και θέληση του ήρωα, παρουσιάζει τη Φεγγαροντυμένη ως τη γυναίκα που διαθέτει όλα εκείνα τα χαρίσματα που μπορούν να καλύψουν κάθε ανάγκη του ήρωα. Ο Κρητικός είναι σχεδόν αδύνατο ν' αντισταθεί στη γυναίκα αυτή που μοιάζει να είναι ιδανική από κάθε άποψη. (απόσπασμα 2[20] στίχοι 12-14)

Λατρεία της φύσης:

Τρίτη ενότητα [20], όταν η τρικυμία κοπάζει και η θάλασσα ηρεμεί ο Κρητικός σχολιάζει: « Κάτι κρυφό μυστήριο εστένεψε τη φύση / Κάθε ομορφιά να στολιστεί και το θυμό ν' αφήσει». Ο Κρητικός βλέπει και αναγνωρίζει πάντα την ομορφιά της φύσης και τη νιώθει ως αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής του.

B1.

α) Φυσική πραγματικότητα: απόσπασμα 1[18] παρουσιάζεται ο Κρητικός ως ναυαγός, στο έλεος μιας τρομερής θαλασσοταραχής. Η πρώτη αυτή αντίθεση ανάμεσα στη θάλασσα που συμβολίζει τον κίνδυνο και στη στεριά που εκπροσωπεί την σωτηρία, οριοθετεί το πλαίσιο του δράματος που θα ακολουθήσει.

Μεταφυσική πραγματικότητα απόσπασμα 2[19] στ. 5-18 ο ήρωας αναζητά την αγαπημένη του ανάμεσα στους πρόσφατα αναστημένους ανθρώπους.

β) Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Σολωμός παρουσιάζει τον Κρητικό με μια πρόδρομη αφήγηση να αναζητά την αγαπημένη του ακόμα και στην μετά θάνατο ύπαρξη των ανθρώπων, όπου δεν υπάρχει παρά μόνο η άυλη πνευματική τους παρουσία. Ο Κρητικός μεταθέτει τα συναισθήματα αγάπης και τον έρωτα που νιώθει για την κόρη σε μία διάσταση διαφορετική, στην οποία κυριαρχεί η πνευματικότητα. Ο Κρητικός ξεπερνά τα όρια της θνητής του ύπαρξης και συνεχίζει μία διαχρονική πορεία αναζήτησης της αγαπημένης του που τον οδηγεί μέχρι την αιώνια ύπαρξη. Γεγονός που πιστοποιεί την επίδραση που δέχτηκε ο Σολωμός από τη χριστιανική θρησκεία και φιλοσοφία στο θέμα της Δευτέρας Παρουσίας που αποτελεί βασική χριστιανική δοξασία.

B2.

στίχος 3 απόσπασμα 3[20] : επανάληψη της έννοιας «ησυχία» που λειτουργεί ως τρόπος έκφρασης. Ο ποιητής επιχειρεί να δώσει με μεγαλύτερη έμφαση την αίσθηση της ησυχίας που προέκυψε αμέσως μετά την καταιγίδα. Τα πάντα ησυχάζουν καθώς η δύναμη που επιβάλλεται στη φύση είναι πανίσχυρη. Αυτό δίνεται και με την παρομοίωση (αποσπ.3 στ. 4) «ούτε όσο κάνει στον ανθό η μέλισσα πετώντας» που δείχνει την απόλυτη, μεταφυσική ησυχία.

Γ1.

α) Διττή όψη της φύσης (καλή ≠ κακή φύση)

- Αστροπελέκι μου καλό → ο ήρωας επικαλείται τη φύση να τον βοηθήσει να δει το ακρογιάλι καθώς είναι νύχτα (η φύση βοηθά τον ήρωα στην επίτευξη του στόχου του)
- τρία → ο ιερός αριθμός 3 (στοιχείο του δημοτικού τραγουδιού)
- πολύ κοντάμεγάλο → η κακή όψη της φύσης που θέτει εμπόδια στον αγώνα του ήρωα για ηθική τελείωση.
- Κορασιά → εμμέσως δίνεται άλλο ένα στοιχείο για την ιστορία: ο ήρωας δεν αγωνίζεται μόνος, αλλά με την αγαπημένη του (βουβό πρόσωπο)

β) Παρουσιάζεται η αγαπημένη του ήρωα κατά τη Δευτέρα Παρουσία

- Ανάσταση → στοιχείο που δείχνει την επίδραση της Επτανησιακής Σχολής (μοτίβο της θρησκείας)
- Χαροποιά φωνή → η κόρη είναι τόσο ενάρετη και με καθαρή ψυχή που δε φοβάται την ώρα της κρίσης
- Ανυπομονιά → αδημονεί να συναντήσει τον αγαπημένο της (αιώνιος έρωτας)

Δ1.

Και τα δύο αποσπάσματα εντοπίζουν κοινά στοιχεία όσον αφορά στο περιεχόμενο.

- κοινός στόχος και των δύο ηρώων το να φτάσουν στη στεριά (κι ήτανε μακριά ακόμη το ακρογιάλι – στο ουράνιο περιγιάλι του φτάσιμού μας η Λαραις)
- ο υπέρτατος έρωτας που δεν τον σταματά ούτε ο θάνατος (οι παρενθετικοί στόχοι που αναφέρονται στη Δευτέρα Παρουσία στον «Κρητικό» και στοιχεία του «Όρκου» όπως: θυμούμενος εσένα (στ.4), θα σε φέρει στην αγκαλιά μου ο θάνατος (στ.5-6), η εναγώνια προσπάθεια του ήρωα να βρει τον αγάπη.
- η εναγώνια προσπάθεια του ήρωα να βρει την αγαπημένη του [«και σχίζω δρόμο κράζω» (στ. 6) στον «Κρητικό» - «το αγαπητό σου όνομαηχολογήση» στον «Όρκο»]
- η φύση συμμετέχει στα δρώμενα με όλη τη μαγεία και ομορφιά της [«σαν περιβόλι ενώδησε – στ' ωραίο σου περιβόλι»]
- η κοινή καταγωγή των ηρώων (Κρήτη)
- ο ηρωισμός των ηρώων και το μοτίβο της πατρίδας που αγωνίζονται να προστατέψουν [«Κρητικός»: Μα τες πολλές λαβωματιές στην Κρήτη πολεμώντας - «Όρκος»: Τι μάχαις έχουν γένη Κάθε βουνό της Κρήτης)